

הלכות שבת סימן שא

פ באר הגולה

תפ. ולא יצא אדם בשבת כמו שהוא יוצא בחל בלתי דבר אחר ששכר עליהו שהוא שבת ולא יבוא לחללו (כל כו):
**יז לחגור *שאינו יכול לילך (סג) בלא מקל, ומטר לילך בו אפילו אינו קשור בו; (סד) *אכל
 אם אפשר לו לילך וזולתו, (סה) ואינו נוטלו אלא (סו) ויין לתחזיק עצמו, (סז) אסור והולך שצמד
 מחלו (סז) דינו כחגור (ויקח): יח סומא (סח) אסור לו לצאת (ט) יין בתמקל: יט מי שהוא אסור
 (טט) וקבלים (פרש), כעין טבעות גדולים שסוגרים בהם הרגלים) כרגליו, ימטר לצאת בהם: כ (ע) אין יוצאים
 *באנטקטמין, והוא כמין חמור שעושים הליצנים ונראה כרוכב עליו, והוא נושא והולך כרגליו,
 *ולא כקשרים, והם עצים גבוהים שיש בהם מושב לכף הרגל והולכים בהם כשיטי, *ולא בפרמי,
 והם כמין צורת פרצוף שנותנים על הפנים להפחיד התינוקות: כא *אין יוצאים (עא) בתכה וקפה
 תחת שם ק תוספתא, כהכות טריף וטריף שם ותוספתא כהכות ט**

באר היטב

מחמירים, ואם שכח ונצא בהם, אין צריך להסירן, וט"ו סתיר בכל ענין:
 (י) להחזיק, נ"ל דאם הולך במקום שיש חשש שיפול, כגון מחמת
 שרדו גשמים והמקום משפע או בחורף על הפנים הנגלדים שקורין אי"יז,
 מטר לצאת במקל, דכתיב לילך שם, ט"ז: (יח) במקל, כיון שיכול לילך
 בלא מקל, וזקנים ששנענעם נאסר, אסורים לצאת במקלות כרי לילך דרך
 ישר, אבל אם הזקין כליכף שאי אפשר לילך וזולת המקל, מטר לצאת
 חמור מקשות כ"י, אבל דעת הר"ר והרמב"ם וכשנת לא שך זה, ובמקום שיש ערוכ
 אסור הוצאה מטר להטא כסא שקורין סאטשערא שטוענין אותו בין שמי' זיהם ופסלו אין נכיס צרכים לו, ע"ש ונכריב מ"ה סימן כח שהקורא לעיל סי' ז':

שערי תשובה

כי זה דרך מלכות כמו החיין בענין י"ל כ"ו: (ת) לתחזיק, עכ"ה"ט, וכן בשו"ת ט"ב
 מ"ה סימן כח דכרוכב שיש שם קפת אי"יז, אם אין המקום משפע אין כמאן כ"י
 להחזיק, וגם על נוף דברי הש"י קחב האייר שאין דבריו סבירים, ומ"ה העושה בואת
 אין לקריוהו מקל שבת, ואם היא עיר מערכת והאדם הנישא איתו דרכו כקן סתה, לא
 בטעמא אם הוא מקל הפארה, אלא אפילו מקל של עץ פשוט דלא שך בו השטיט,
 ע"ש: (יח) במקל, עכ"ה"ט, ועין במג"א מ"ש בסי' כ"ו לישב חמור שכתב יוצאין
 כסא כ"ו, מ"ה במקום שיש ערוכ: ועין בשו"ת נ"ב מ"ק שהמביא לא כ"כ רק לישב
 אפילו אין רכיס צרכים סתה, ולכן כמב דברי הספקת חומה יש ערוכ באופן שאין
 אסור הוצאה מטר להטא כסא שקורין סאטשערא שטוענין אותו בין שמי' זיהם ופסלו אין נכיס צרכים לו, ע"ש ונכריב מ"ה סימן כח שהקורא לעיל סי' ז':

באר הגולה

והוא ככתיב יוסף בסוף הסימן: * שאינו יכול לילך בלא מקל, ואם יש
 מסמך בראש המקל, שעושה נאסר בהליכתו והרי פסיק רישה ולא ניתא לה,
 צריך עיון אם מטר לילך בו, וכן ע"כ במשפחות יתב שפועד לקטר מה,
 * אכל אם אפשר לו וכו'. אסור. עין במשנה ברורה השע"ה דהוי כמש"ו.
 ולפי זה יש בזה אסורא דאורייתא כשהולך כך ברשות הרבים, ועין בפ"ר
 מגדים שגם הוא רצה לומר מתחלה דהוי כמש"ו, אך אחר כך הביא דמוכח
 מלבד שהוא רק משום גזירה דלמא אחי לאחיהו ד' אמות ברשות הרבים והני
 כלי סמיכה, ומשמע דסבירא לה דמקראיתא לא הוי משא בכל גוני פיון
 דהנזק סתמיהו עלה. והנה המש"כ בשבת סי' כ בסתמא יצא לקטר ודבא
 סבירא לה דמקל של זקנים לא צריך לל לסמיכה [ונגזר מקב של קטע שיש
 לו בית קבול כתיבין, דטמא מרדס משום דסתמיהו עלה לפרקים], ולכן שהוא
 סמנדס משום דרק להרובי סוגיא בעידי, והקורא הביא רצה לדיני סבירא
 זו דמקל של זקנים, אחר כך מצאיה כרענו ית"ס דמוכח דסבירא לה דבזה

משנה ברורה

כדי שיזכר שהוא שבת, וכב"ח איתא דגם יש בזה משום ענג
 שבת⁴⁷, (סו) והוא הדין דביום טוב צריך לזהר בזה, דענג שבת ויום-
 טוב שרין. ועין סימן ב, דגם בחל מדת צניעות הוא שלא לילך
 (תה"פ): יז (סג) בלא מקל מטר. דכיון דאינו יכול לילך בלא בלא
 מקל⁴⁸, (סח) הרי לה כמגזל דידה⁴⁹: (סד) *אכל אם אפשר וכו'. וכן
 (טט) וכן ההולך בביתו בלא מקל, וכשיצא לחצו נשך על מקלו
 מחמת חשוד כחו, ואינו נוטלו אלא לתחזיק עצמו, אף על"פ
 שגופו מתנענע אסור, דהוי המקל אצלו כמש"ו⁵⁰, כיון דכתיבו הולך
 בלי מקל, אבל אם הזקין כליכף דאי אפשר לו לילך כלל בלי
 מקל⁵¹, (סה) ואינו נוטלו וכו'. וכשאדם הולך במקום שיש
 חשש שיפול מחמת שרדו גשמים והמקום משפע, או שהולך
 בחורף על הפנים הנגלדים [שקורין אי"יז] ומפחד שמא יפול, מטר
 גם כן לצאת במקל, דדמי לחגור [מן סת"ו]: ואלהיו רבא כתב עליו דאין דבריו סבירים, ומה שכתבתי *אכל אם הזקין וכו', כן כתב האליה רבה ושי"א: (ע) תשובת גור
 שאין להמיר בזה רק במקום שיש ערוכ: (סו) אסור, ואפילו הוא מקל תפארת שנושאו לכבוד, (עא) אסור, דאף שהוא תכשיט, לא
 הטר לשא תכשיט בידו, ועל כן מה שנהגו החשובים לצאת במקל שבינם, אסורים לצאת בהם בשבת חוץ לערוכ, אבל חוץ הערוכ
 מטר אם נושא לכבוד (עב) או שיש בו צרך קצת, אבל בלא צרך כלל (עג) איבא וילתא שבת: (סז) דינו כחגור, הינו, דתלי גם כן
 אם יכול לילך בלי מקל [כ"י כסימן התקב]: יח (סח) אסור לו לצאת⁵², הינו (עד) חוץ לערוכ, והשע"ס, דעצם הליכתו אפשר לו לילך
 בלי מקל⁵³, ואינו נוטלו אלא לישר פסיעותיו: יט (טט) וקבלים וכו', דנחשב לו (עה) כמו מלבוש, דדרך הליכתו הוא כן, ובטלים הם
 לגבי הנהיג⁵⁴, שהוא לבוש כהן, (עו) ולא חלישין דלמא נפיל מרגליו ורחי לאחוי, דמסתמא כיון דאסור בהם, כודאי הם בחזק על רגליו
 ולא יפלו: כ (ע) אין יוצאין באנטקטמין וכו', ובכל זה השע"ס (עז) מפני שאין זה דרך מלבוש, (עח) ואם הוציא בזה, וכן בקב
 הקטע הנזכר לעיל, פטור, (עט) מפני שלא הוציא כדרך המוציאין: כא (עא) בתכה וכו', כגון שרוצה להגן על עצמו מפני הגשמים.

שער הצינור

תרגום: 1 ש"י"ב מנ"ס. 2 ק"ח.

(פ) פרי מגדים: (סח) רא"ש ביצה כ"ה: (טט) כגון אברתם ושי"א, ומה שכתבתי *אכל אם הזקין וכו', כן כתב האליה רבה ושי"א: (ע) תשובת גור
 אורה חלק א סימן ס"ד, וגם הפרי מגדים הקשה על ר"א: הש"י מלכתף דש"י הקם היבא דכשימא, דהקם ביום טוב הוא רק משום ולימא, מה שאין
 כן בשבת דיש בו משום אסור מש"ו, מנא לן להקל מפני דכתיב ונסה שפרץ והבא הוא רק אסור משום דאחי לאחיה, ולא אינו, כמו שהבאתם בבאור
 הלכה בשם אור ורעו, וגם הגאון ר' יוסף שאול כהנאוה"י כתב דכנת הש"י נאסר להמיר הוא רק ודאק תוף לערוכ: (עא) כגון אברתם, וכן דאליה
 רבה שדי נרנא ברצת הפגן אברתם ומצוד דיש לומר דכיון דבזה דרך הפכשיט הוא כך לשא כידו, מטר לכתחילה, מפל מקום קשה להקל בזה: אחר,
 דכמה אחרונים העמישו דברי הפגן אברתם, ועוד, הלא בזה הפקל עשוי להכשיט ולהשתמש, וכמו שכתב הפגן אברתם, ועל זה לא השיב האליה רבה
 לטו: (עב) תי"א דם ותפארת ישיאל: (עג) כן כתב הפגן אברתם וגם הפ"ק דם ותפארת ישיאל ועוד אחרונים, ואף שראיתי בפשע"ת תשובה שהביא
 בשם טרע ביהודה וגם האליה רבה דאפילו אם אינו תכשיט מטר חוץ הערוכ, ולא אמרינן דהוי זילתא דשבת - בכריב"י יוסף בשם הרב"ז איבא בהדיא
 דאפילו חוץ הערוכ איבא זילתא, ועל כן כודאי הניזון להגן כמו שכתב הפ"ק דם ותפארת ישיאל, ויהיה על כ"ל פנים צרך קצת: (עד) ולא נרע סתה שהמיר אחרונים
 בשאר כל אדם הערוכ אם יש בו צרך קצת: (עה) כגון אברתם בשם הרב"ז, והנה קולקוס הוא משה שכתב שבת סי' ע"ב: ועשן לזקן קבלים
 והטילו שלשלת בניהן, ואפילו הכי לא מתיב עליהן הטאת כמתחיתין, רק אסורא בעלמא דלמא שלפא ומתקיא, והקא לא ש"ך זה, וכמו שכתב כל זה
 בבאור הג"א, ולעניות דעמי לא אכין, דהקם השלשלת פשמיש אדם הוא, שהוא צרך הנוף שלא יהיו כותליה נשורות, וכדפרש רש"י שם, ועל כן לא
 הוי קטשא, מה שאין כן בזה דלו בעצמו אין צרך כלל בזה, ומקל מקום יש לישב דין זה [כיון ששחמטו כן תרביה ראשונים להלכת] מהשע"ס שכתבתי
 במשנה ברורה, ואולי דגם כמות המרדכי לזה: (עו) שם: (עז) רמב"ם פרק ט מהלכות שבת: (עח) שם, עין שם, ומשמע דאחרונה קאי: (עט) כן פרוש

הלכות שבת סימן שא

ומחצלת, אָבֵל יוֹצֵאִים (יט) (עב) בְּשֶׁק וּרְיִיעָה וְחִמְלִיָּה (עג) (פרוש, בְּגָדִים גָּסִים): כִּב *יִוָּצֵאִים (עד) בְּמוֹךְ וּסְפוּג שְׁעַל הַמַּבָּה, לְפִי שֶׁהֵם מְרַפְּאִים הַלְכָף הַרְי כְּמוֹ תַּכְשִׁיט, וְכֵן בְּהִלְפַת שׁוּם וּבְצֵל או (עה) בְּאֶסְפִּלְגִּית וּמְלוּגְמָא וּרְטִיָּה שְׁעִלְיָה. וְאֵם נָפְלוּ מֵעִלְיָה (עו) לֹא יִחְזַרְנָה, וְכָל־שֶׁבֶן שְׁלֵא יִתְנֶם בַּתְחִלָּה. אָבֵל אֲסוּר (כ) לְכַרְךָ חוּט או מְשִׁיחָה (עז) עַל הַמַּבָּה לְצֵאת בּו, דְּכִינּוֹן שְׁאִינֶם מְרַפְּאִים הַרְי מְשׁוּי, אָבֵל בְּאֶגוּד שְׁבוּרָךְ עַל הַרְטִיָּה שְׁלֵא תַפֵּל מְעַלְיו יְכוּל לִילֵךְ בּו, (עח) וְקוֹשְׁרוֹ וּמְתִירוֹ: כִּג *הַכְּנִים יוֹצֵאִים בְּגִיזָן (פרוש, כִּמֵּין פְּעֻמוֹנִים קְטַנִּים) (עט) *הַהָרוּגִים לָהֶם בְּכֻסּוֹתָם, אָבֵל אֵם (פ) אֵינֶם אָרוּגִים לֹא: הֵגָה וְלֹא טַהַר הָא דְמַחְבָּר לְכֻסוֹת, (פא) רַק בְּכָר בְּשֶׁדְּרָכוּ לְהִיָּת מַחְבָּר שָׁם, אָבֵל אֵם חֶבֶר שָׁם דְּכָר (פב) שְׁאִין דְּרָכּוּ בְּכָר, אֲסוּר (נהרות מִיַּמֵּינוּ יִיט וְבִי בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת רַשְׁבַּי אֲמִירָה

ד שם ופס ש שפ
סו ת שם סו ונכנא
* (שם בשלטר
גבורים סב: הוא
שמונים כמלכות
חכיסות דמי כאילו
ארוגים, והנה טעם על
זה, עין ע"ש

באר היטב
ושטט מה שנתנו החשובים לילך בסקל שבגדים, אסורים לצאת בהם בשבת, אבל במקום שיש ערוכ גיל דמחר, אבל איש בעלמא שאינו נושא לכבוד, אפילו במקום שיש ערוכ אסור, דאיבא זילתא

באר הגולה

אין שם מנעל ותכשיט על הפקל, וכן באור ורע כסב בהג"א דמי כמסוי:
* **יוצאים במוך וספוג**, עין במשנה ברורה, והנה השלחן צריך העתק כל זה מלשון בסיף זה מלשון הטור, ונראה דהטור שפסם על זה לפי שהם מרפאים, ובעל כרחם מירי הווסקפא לרבוי בספוג ומוך ישנים [עין לקמן בשכ"ח בסיף כג] שהם מרפאים, הוא אויל לשיטתה דסבירא לה דכר שאינו מרפא, אף על גב דמגן על האדם מצד הר"י משאווי⁶⁶, כדמובא לקמן בסיף כח וזכמו שפאר הפגוואקרתם [שם], והוא גס כן מלשון הטור, וירידה על כרחם מירי הברוקא בשנתנו כר מעבוד יום ולא נפל, דאי לא הכי אסור להחזיר בשבת משום רפואה; אבל לפי דעת הרמב"ם, דאף בדרך שאינו מרפא אלא שמועיל כדי שלא ישרט הפקה, גס כן מיר לצאת בו, וכמו שכתב הגר"א בבאור בסיף נה, מירי הווסקפא זו אם במוך וספוג וספוג חדשים שאינם מרפאים אלא שמועיל כדי שלא ישרט הפקה, וכדלקמן בסיון שבת בסיף ג, עין שם, דגם כן מיר לצאת בו, וגם מיר להחזיר אותם לכתחלה בשבת, ובחוסקפא באמת לא סיס בספוג ומוך דאם נפל לא יחזיר כמו באינך, וזה סעד לשיטת הרמב"ם דמחר לצאת אפילו באותם שאינם מרפאים אלא למגע עיר, והסבירא כוללת דין יצאת מוך וספוג ודגוי, דהנה אפילו בשבתים שאינם מרפאים וצ"ל כן לא סיקה דלא יחזיר כמו באינך, והא אין כנה משום רפואה: * שדרכו להיות מחבר, וצ"ל כן מיר לצאת בכסיון הסמירין הסבני.

דמסים דבאגד שבוירך על הרטיה יכול לילך בו, הינו דוקא באגד של סמרטוטין דדרך להשליכו כשמתירו, (פג) וצ"ל כן אינו חשיב, ובטיל לגבי הרטיה, מה שאין כן בחוט או משיחה, דחשיבי ואינו בטיל לגבי המוך וספוג, ובבאור הגר"א קתב, דלדעת הרמב"ם אינו אסור בחוט ומשיחה כי אם כשנכרכו על המוך וספוג (פד) לצאת בו (דמשום דחשיבי לא בטיל), אבל (פה) על המפה ממש, אפילו היה ברוך חוט ומשיחה או שאר דבר חשוב מיר לצאת בו, דאף דאינו מרפא, מכל מקום הרי מועיל שלא ישרט המפה וצ"ל כן לא הרי משוי, והביא ראיה לרבניו מלשון הווסקפא, ומשמע מנה שהוא סוכר כן להלכה, וכן משמע דעת כמה אחרונים, וכמו שאכתב לקמן בסיף כח במשנה ברורה, עין שם: (עח) **וקושרו ומתירו**, דהלא באגד אין בה משום רפואה: **כג (עט) הארוגים להם**, ולכן (פו) לא חשיבין דלקא מפקס ואמי לאתויי, ואפילו אם הם נגין של זהב, שאינו עשוי אלא לבני מלכים, (פז) גס כן לא חשיבין דלקא מחכי גלה ואמי לאתויי בירו, בין שהוא ארוג: (פ) **אינם ארוגים לא**, ואפילו (פח) הם קשורים להכסות, (פט) וכל שכן בוג שבצנארו דאסור לצאת, (ס) דחשיבין דלקא מפקס מהכסות או מצנארו ואמי לאתויי, וכל שכן אם הם של זהב, דחשיבין דלקא מחכי גלה (סא) להחזיקו כהנא, דאינו עשוי אלא (סב) לעשירים, ואמי לשלן ולאתויי ביד, וכתבו בחוספות בשם הר"ב, (סג) דאפילו בגים קטנים (סד) שאינם עשירים, אסורים לצאת בוג של זהב שאינו ארוג בכסות או התלוי בצנארו, דחשיבין דלקא מחכי גלה, ואי אפשר שלא ישמע אביהם וישלם, ובתוף פך אתי לטלטלם ד' אמות ברשות הרבים, והביאם מהגון אברתם ואליה רבה: (פא) **רק בדרך וכו'**, דהינו כגון זוג, שהדרך היה בנמניהם להיות בכל הבגדים לנוי, לךך דרי בצארי, שלא גזר אטו אינו ארוג, (סז) בין שהוא נוי לכגד לא הסריחו חז"ל להססיד אותו ולהתגלות: (פב) **שאין דרכו**

שער הציזין
האחרונים (שלחן ע"ש והפמ"ג), ובאמת כבב הקטע, לפי מה דמסיק ביוקא עז צמוד ב דכלי עלקא מנצל הוא, בלא הכי פטור כבב קטע, אלא משמע דהרמב"ם סבירא להו קרבי יתכן כן נחיר בשבת סיו מנצל של עין לאו מנצל הוא: (ס) נקרא דם סך צמוד א: (סא) הרא"ש: (סב) כגן אברתם ואליה רבה ותוספת שבת, והנה בבאור הגר"א משמע דהוא סוכר פרוש כהטור קה"כ דדוקא על הפקה, מכל מקום לדיא משמע דגם הוא מפקס כן על פי שיטת הרמב"ם: (סג) האחרונים הג"ל, וגם לדעת הגר"א אלבא דרמב"ם שפסקים כותה גס כן הכי הוא: (סד) הינו הניציה כס אסור, אבל הכריכה גופא אינו אסור, כי אין החוט והמשיחה מרפא, ולענין מוך וספוג, עין לקמן בסיון שבת בסיף כג: (סה) וכן כצד גס כן בספר נהרשלים בפרוש הרמב"ם: (סו) שבת נ"ח צמוד א, והינו אפילו בכנים גדולים, לפי מה דמסיק הטמרא בך סו דמירי בראגד בכסותו, וכן מוכח בירושלמי פרק כמה איש שם: (סז) נקרא, וגם בשל זהב מירי שם, כדפרש רש"י במשנה, וגם בחוספות נ"ח צמוד א דבור הקתחיל 'מאי שאני': (סח) מן אברתה בסיף קטן לד: (סט) נקרא נ"ח וגם בירושלמי סוף: (ס) ומסמט טעם זה אפילו בכני מלכים אסור, וזה טעם בב"ח שאסר באין ארוג לכל: (סא) רש"י: (סב) כן מוכח בירושלמי שם דבני מלכים לא דוקא והוא הדין בני עשרים: (סג) הנה, דאף דכרידה ליבא למחש דלקא ומסק ואמי לאתויי, דהרי הוא קטן, והאסור לא פסיקין לה בכנים, אפילו הכי אסור: (סד) ובפרי"מגדים משהפך דאפשר דאפילו בקטנים עשירים אסור משום דלא פלוג, ולא משמע הכי בירושלמי: (סז) חוספות, והובא מהגון אברתם:

הלכות שבת סימן שא

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק עא]

והטעם, דכל הני לאו דרך מלבוש הוא אלא משוי הוא⁵⁸.

דעת הגר"ז אויערבך (ששי"ב פ"ח הע' יט) שיש ללמוד שמוותר לעשות כן, מדברי המשנ"ב שמוותר לכל אדם לצאת בשק יריעה וחמילה משום שכך היא דרך הרועים. אך למעשה דעתו (ח"ג שם) שאין זה פשוט שמוותר, שיש לרין האם מתוך שיראה הדבר מותר בעיני אנשים, יבוא להסיר את הבגד. ובשם החו"א יש אומרים (ארחות שבת ח"ג פכ"ח הע' קצז), שהורה לבחור שהיתה דרכו ללבוש חליפה קצרה, שרשאי לצאת בחליפה ארוכה.

ולצאת בטלית גדול בליל שבת, כתב הערוך השלחן (ס"ק קח) שאסור, כיון שאין דרך ללבוש טלית גדול בלילות, ורק בליל יום הכיפורים מותר שאז רגילים לעשות כן, וכן כתב לאסור בדעת תורה (ט"ח) בשם פסקי ר"מ ריקאנטי, ובשם תשובת פאר הדור [להרמב"ם] בשם תשובת הרי"ף [ואפשר שדעתם לאסור גם בטלית קטן].

מאידך, כתב הדעת תורה (שם) שהפאר הדור עצמו פסק שמוותר, וכן מובא גם בספר האשכול. וכן דעת הגר"ז אויערבך (ששי"ב פ"ח הע' קנז) שמוותר, והוסיף, שדברי האוסרים לצאת בטלית גדול בלילה צריכים עיון, שכשם שמסתבר שמוותר לצאת בחורף בבגדי קיץ, וכן להיפך, כך צריך להיות מותר לצאת בלילות שבת בטלית גדול, כיון שהדרך היא ללבושה ביום. [ולענין יציאה בקיץ בבגדי חורף, ראה מה שכתבנו להלן (ס"ק קלח)].

[ביה"ל ד"ה יוצאים]

הוא אולי לשיטתה דסקי"א לה דדבר שאינו מרפא, אף-על-גב דקגן על הקצם מצער ה"י משי"א⁶⁰.

60 אמנם אם גם מרפא וגם מגן על הגוף, מבואר בשו"ע להלן (סכ"ח, וראה משנ"ב שם ס"ק קח) שגם לדעת הטור אינו נחשב משוי.

[משנ"ב ס"ק עב]

דכיון דחשיב מלבוש להני, לכן מותר גם לכל אדם לצאת בהם⁶⁰.

60 ולצאת בבגד שאינו רגיל לצאת בו, אך יש שרגילים לצאת בו, כגון הרגיל ללבוש חליפה ארוכה ורוצה לצאת בחליפה קצרה,

המשך מעמוד קודם

[משנ"ב ס"ק טו]

דדרך הליכתו הוא כן, ובטלים הם לגבי הגוף⁶⁷.

67 ומטעם זה, הזקוק לאינפוזיה או דיאליזה וכדו', ולצורך כך משאירים הרופאים מחט המחוברת כל הזמן לגופו, דעת הגר"ז קרליץ (חוט שני ח"ד פכ"ח ס"ק יב) שמוותר לו לצאת במחט זו בשבת, כיון שבטלה היא לגוף. וראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק מח).

לטומא ללכת לבית הכנסת עם כלבו בשבת ויום טוב, וראה תהלה לדוד (סי' שה ס"ק ח).

68 אך אם אינו מכיר כלל את המקום שבו הולך, וללא עזרת המקל דאי שיפול, כתב הערוך השלחן (סעי'ב), וכן נראה שדעת העטרת זקנים (על גליון השו"ע סי' תקכב), שמוותר לו לצאת במקל. מאידך בששי"ב (פ"ח הע' טב) הביא שהמאירי הסתפק בזה, וכתב שלהלכה צריך שאלת חכם.